

İÇ MİMARLIK EĞİTİM MÜFREDATININ OLUŐTURULMASINDA GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

CURRENT APPROACHES IN CREATING THE INTERIOR ARCHITECTURE EDUCATION CURRICULUM

DR. ÖĐR. ÜYESİ **CEYHUN ŞEKERCİ**

Konya Teknik Üniversitesi Tasarım ve Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık Anabilim Dalı
ceyhunsekerci@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-1533-8760

DOÇ. DR. MURAT ORAL

Konya Teknik Üniversitesi Tasarım ve Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık Bölümü
moral@ktun.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-4848-5417

Öz: İç mimarlık eğitiminde yaşanan arz ve talep durumuna bağlı olarak eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştiren kurumların sayısında hızlı bir artış gözlemlenmektedir. Bu durumda eğitim alanında nitelik ve nicelik açısından günceli yakalamak ve geleceğe dair iç mimarlık disiplininin eğitim müfredatında olması gereken güncel yaklaşımları belirlemeye çalışmak gerekliliği doğmaktadır. Bu çalışmada bu güncel yaklaşımların belirlenmesi hedeflenip iç mimarlık bölümleri için eğitim müfredatının oluşturulması ya da güncellenmesi sürecinde yer alan kriterler tartışılmıştır. İç mimarlık eğitimi ulusal ve uluslararası kriterler doğrultusunda değerlendirilmiş, son on yılda Yükseköğretim Kurumu ve Proquest veri tabanı ve İç Mimarlık Eğitimi Kongreleri'nde yer alan çalışmalar analiz edilmiştir. İç mimarlık bölümü eğitim programı kapsamında; stüdyo merkezli, dijital teknolojilerin ön planda olduğu dış paydaşlarla etkileşim içinde, bugünü yakalayan ve geleceği hedefleyen güncel yaklaşımlar ile bütünleşen çağdaş bir program oluşturmayı hedefleme noktasında çıkarımlar yapılmıştır.

Anahtar Sözcükler: İç Mimarlık, İç Mimarlık Eğitimi, Güncel Yaklaşımlar, Müfredat Geliştirme, Eğitim Programı.

Abstract: *Depending on the supply and demand in the field of interior architecture education, a rapid increase is observed in the number of new institutions that carry out education and training activities. In this case, it becomes necessary to update education constantly and develop new approaches that should be in the curriculum. In this study, it is aimed to find out what these new approaches would be and the criteria in the process of creating or updating the education curriculum for interior architecture departments. Interior architecture education has been evaluated in along with national and international criteria, and the studies in the Higher Education Institution and Proquest database, and Interior Architecture Education Congresses – organised in the last ten years - have been analysed. Within the scope of the interior architecture department education program, inferences have been made in the purpose of creating a studio-centred contemporary program which integrates with current approaches in order to accomplish the present and future goals, in interaction with external stakeholders where digital technologies stand out.*

Keywords: *Interior Architecture, Interior Architecture Education, Current Approaches, Curriculum Development, Educational Programme.*

Giriş

19.yy. başlarında bir meslek olarak tanımlanan iç mimarlık disiplini, 20.yy'da uzmanlaşmaya başlamıştır (Şekerci, 2017, s. 7). İç mimarlık eğitiminin kökenleri ilk kez 1986 yılında Amerika'da Parsons Tasarım Okulu (Parsons School of Design)'nda atılmıştır (Massey, 2008, s. 28). 20. yy. başında iç mimarlık eğitiminde etkili olan Bauhaus Okulu iç mimarlıkta atölye modelini tasarım eğitiminde uygulamaya açmıştır. Bu okul iç mimarlık eğitiminde usta çırak ilişkisinin sürdürüldüğü stüdyo modelinden farklılaşarak, günümüz iç mimarlık eğitiminde grup yürütücülerinin ve grup üyelerinin paylaşımını esas alan stüdyo ortamına dönüşmüştür (Özkar, 2009, s. 135-147).

Dünyadaki gelişimi yeni olan iç mimarlık eğitiminin Türkiye'deki süreci Sanayi-i Nefise Mektebi (1882) himayesinde açılan Garb Teyzini Sanatları Bölümü ile başlamıştır (Şekerci, 2017, s. 7). İlk yıllarda iç mimarlık eğitiminde Beaux-Arts ekolünün (Demir, 2008, s.27), 1950'li yıllarda Bauhaus ve Fransız ekolünü 'nün etkisi görülmüştür. 1957'de Marmara Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü tarafından mimarlık disiplininden ve onun belirleyicilerinden bağımsız, özgün iç mimarlık eğitim müfredatı oluşturulmuştur. 1980'li yıllarda kurulan Bilkent Üniversitesi (Cordan ve Görgül, 2014, s. 186) İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü eğitim programında Amerikan modelinin, Hacettepe Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü eğitim müfredatında Bauhaus modelinin (Esen ve Elibol, 2018, s.42) etkili olduğu görülmektedir. 2000'li yıllardan sonra hızla artış gösteren iç mimarlık programlarının (Şekerci, 2017, s. 7) eğitimleri incelendiğinde; Beaux-Arts, Bauhaus ve Amerikan modellerinin etkili olduğu ve kullanılan modele göre eğitim müfredatlarının farklılaştığı bilinmektedir.

Günümüzde iç mimarlık ile iç mimarlık ve çevre tasarımı bölümleri; mimarlık, mühendislik, tasarım ve güzel sanatlar olmak üzere çeşitli fakülteler altında lisans eğitimlerini sürdürmektedir (Eriş ve Ağan, 2020, s. 425). Fakültelerde yaşanan bu farklılık bölümlerin işleyişlerinde ve eğitim müfredatlarında da etkisini göstermektedir (Eyüboğlu ve Faiz Büyükcım, 2022, s. 280). İç mimarlık eğitiminin, mimarlık fakültelerine bağlı olan yerlerde mimarlık odaklı yürütüldüğü, güzel sanatlar fakültelerine bağlı yerlerde çoğunlukla sanat ve zanaat ağırlıklı olarak işlendiği söylenebilir (Adıgüzel, 2011 s. 40). Ayrıca üniversitenin yer aldığı bölgenin gelişmişlik düzeyi, bölgeye ait sosyal ve kültürel etkenler, bölgenin üniversiteden beklentileri, akademik kadrodaki çeşitlilik ve sayıca yeterlilik gibi birçok faktör farklı müfredatın ve işleyişin oluşmasına katkı sağlayabilir. Yaşanan bu çeşitlilik iç mimarlık eğitimine zenginlik katacağı gibi uluslararası akreditasyon standartlarında belirtilen minimum yeterlik koşulları dikkate alındığında iç mimarlık eğitiminin standartlaştırılması gerektiğini de düşündürmektedir (Torun ve Sipahi, 2021, s.1455).

Bu çalışmanın amacı bir iç mimarlık / iç mimarlık ve çevre tasarımı bölümlerinin eğitim müfredatını oluşturma, yenileme, güncelleme ve değerlendirme süreçlerinde dikkat edilecek ve değerlendirmeye alınacak kriterleri belirlemektir. Bu doğrultuda iç mimarlık eğiti-

minde yer alması gereken güncel gereksinimler belirlenmiş ve bu gereksinimler ışığında iç mimarlık eğitim programı çıktıları uluslararası düzeyde CIDA (Council for Interior Designer Accreditation) ve ECIA (European Charter of Interior Architecture) kriterleri kapsamında incelenmiştir. Ayrıca ulusal düzeyde YÖK tez ve proquest veri tabanlarında son 10 yılda yer alan iç mimarlık eğitime yönelik çalışmalar değerlendirilmiştir. Ek olarak ulusal platformda, özelinde iç mimarlık eğitiminin yerini ve geleceğini tartışan, iç mimarlık eğitiminde yeni yaklaşımları ve yeni uygulamalara belirlemede önemli katkı veren İç Mimarlık Eğitimi Ulusal Kongreleri (İÇMEK) tarafından yayınlanan çalışmalara da yer verilmiştir. Bu kapsamda eğitim programında yer alması gereken ana başlıklar belirlenerek, öneriler getirilmiştir. Ayrıca bu çalışma Araştırma ve Yayın Etiğine ilkelerine uyularak yapılmıştır.

İç Mimarlık Eğitiminde Güncel Yaklaşımlar

İç mimarlık, iç mimarlık mesleği ile ilgili gerekli donanım ve nitelikli alt yapıya sahip, alanında çağdaş düşünce ve değerler ile donanımlı, etik değerlere saygılı, mesleğinin öncüsü bireyler yetiştirmeyi ve toplumda iç mekân tasarımına verilen önemi ve değeri arttırmaya katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Ulusal ve uluslararası düzeyde tanınan, iç mimarlar ile iç mimarlık mesleğine değer katacak günümüz teknolojinin gerektirdiği donanımlara sahip tasarımcılar yetiştirmek mesleğin temel amacıdır. Bu amaca ulaşmada iç mimarlık eğitimi önem taşımaktadır.

Gerek dünyada gerekse Türkiye’de iç mimarlık eğitiminde standardizasyonun sağlanması üzerinde durulması gereken önemli konulardan biridir. İç mimarlık eğitimi için gerekli standart ve nitelikleri taşımayan bir eğitim müfredatı ve buna bağlı olarak farklı eğitim programları ve yaklaşımları, ortak meslek becerisine sahip olmayan bireylerin yetişmesine neden olmaktadır (Özsavaş ve Kaptan, 2015, s. 405). Bu durumu giderme noktasında eğitimde standartlaşma ve çeşitli ölçütlere göre uygunluğun denetlenmesi ve bu konuda eğitim akreditasyonunun sağlanması gerekmektedir. Üniversiteler arasında standardizasyonun sağlanması ve iç mimarlık eğitim kalitesinin artırılması amacıyla farklı birçok çalışmanın yürütüldüğü bildirilmekte ve bu çalışmaların güncellenmesi gerektiği önerilmektedir (Torun ve Sipahi, 2021, s.1455). Standardizasyonun sağlanması amacına ulaşmak için farklı birçok akreditasyon programı bulunmakla beraber günümüzde uluslararası düzeyde CIDA ve ECIA ölçütleri, ulusal düzeyde ise Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ölçütleri geliştirilmekte ve güncellenmektedir (Özsavaş Uluçay, 2012, s. 5; Özsavaş Uluçay ve Kaptan, 2015, s. 407; Torun ve Sipahi, 2021, s.1456). Akreditasyon programı en son 2020 yılında CIDA tarafından yeniden değerlendirilmiş ve güncellenmiştir. CIDA’nın yanı sıra Avrupa’da yer alan ECIA’da iç mimarlık eğitiminde akreditasyonun sağlanmasını destekleyen kuruluşlardan biridir. CIDA ve ECIA kuruluşlarının amacı etik ilkeler doğrultusunda hedeflenen deneyimli, nitelikli, eğitilmiş ve belirli standartlara sahip iç mimarların yetişmesini sağlamaktır. Bu kapsamda akreditasyon kriterlerini ölçmenin yanı sıra akredite olmuş okullarda düzenli denetimin yapılması ve kalitenin aynı seviyede tutulmasını da sağlamak-

tadır (Gündüzlü, 2019, s. 73). Bu amaca ulaşabilmek ve standardizasyonun sağlanması amacıyla akreditasyon programında yer alan ana başlıkların ve ölçütlerin önemli olduğu vurgulanmaktadır (CIDA Erişim: 23.05.2022 <https://www.accredit-id.org/announcements>). CIDA'nın akreditasyon koşullarına bakıldığında; programın öz değerlendirme yöntemleri, müfredat ve program çıktıları, insan kaynakları, bilgi kaynakları, fiziksel kaynaklar, maddi kaynaklar, yönetim yapısı ve öğrenci performansı gibi temel başlıkları içerdikleri görülmüştür (Özsavaş ve Güler, 2012, s. 4; Yazıcıoğlu ve Kanoglu, 2014, s.7). CIDA ölçütleri amaç, hedefler ve müfredat programı, tasarım için küresel içerik, insan merkezli tasarım, tasarım süreci, iş birliği, iletişim, profesyonellik ve mesleki uygulama, tarih, mekan ve biçim, renk, mobilya, aksesuar, ekipman ve bitiş malzemeleri, çevresel sistemler, yapı sistemleri ve iç mekân konstrüksiyonu, yönetmelik ve yönergeler, değerlendirme ve izlenebilirlik, destek ve kaynaklar başlıkları altında değerlendirilmekte ve her bir başlıkta en az bir ölçüt yer almaktadır. ECIA ölçütleri ve bazı CIDA ölçütleri ortak özellikte olmasına rağmen; CIDA'da yer alan program, iş birliği, mekan, renk-ışık ve kaynaklara ilişkin ölçütler ECIA'da bildirilmemiştir. Özsavaş ve Güler (2012) tarafından yapılan çalışmada da CIDA ve ECIA ölçütleri arasında CIDA ölçütleri lehine fark olduğu bildirilmiştir. CIDA'nın belirlediği ölçütler mesleki sorumlulukları en geniş biçimde kapsamakta ve eğitim programları değerlendirilmesinin yapılabileceği nitelikleri sağlamaktadır.

Ayrıca Türkiye'de iç mimarlık eğitim programını standartlaştırma kapsamında Yükseköğretim Kurulu (YÖK) (2020) tarafından TYYÇ hazırlanmıştır. TYYÇ'de bireylerin mesleki edimlerine yönelik standartlar yer almakta; bilgi, beceri ve yetkinliklerine yönelik çerçeve oluşturulmaktadır. Fakat yapılan çalışmalar TYYÇ'nin eğitim programlarının değerlendirmesini yapmak konusunda yetersiz kaldığını bildirmektedir (Ertuğrul ve Kaptan, 2019, s. 218). Bu nedenle iç mimarlık eğitiminin standartlarını belirleyecek ölçütlerin olmaması ya da yetersiz olması, iç mimarlık eğitiminin mimarlık alanı dışında "sanat" ve "mimarlık ve yapı" temel alanları arasında yer almasına (YÖK, Erişim.15.06.2022. <http://www.ttyc.yok.gov.tr/?pid=41>), eğitimin farklı fakülteler tarafından verilmesine ve öğrenci alım kriterlerinin farklılaşmasına neden olmaktadır. Bu doğrultuda CIDA, ECIA, TYYÇ kaynak alınarak Türkiye'deki eğitim süreci ve kültürüne uygun bir içmimarlık eğitimi değerlendirme ölçütü hazırlanması zorunlu görülmektedir.

Ulusal düzeyde YÖK tez veri tabanı kullanılarak iç mimarlık eğitimi konu alan son 10 yılın çalışmaları incelendiğinde; iç mimarlık eğitiminin gelişimine ve uluslararası seviyedeki yeri ve önemine dikkat çekilmektedir. Tablo 1'de 2012 yılından bugüne iç mimarlık eğitiminde; sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik, bilişim sistemlerinin kullanımı, sürdürülebilirlik, fotoğrafçılık, parametrik tasarım gibi konular güncel yaklaşımlar doğrultusunda ele alınmıştır. Ayrıca 2019 yılında yaşanan COVID-19 pandemisi ile ortaya çıkan çevrim içi öğrenme, uzaktan eğitim ve uzaktan eğitimin iç mimarlığa entegrasyonunu da güncel bir gereksinim olarak düşünülebilir.

Eser Adı	Yazar/Yıl	Derece
İç Mimarlık Eğitiminde Çevrim İçi Öğrenmeye Yönelik Geri Bildirim Yöntem Önerisi	Didem Dönmez-2022	Doktora
Sanal Gerçeklik Teknolojisinin İç Mimarlık Eğitiminde Kullanılmasına Yönelik Bir Öğretim Modeli Önerisi	Tolga Kılıç-2020	Doktora
Parametrik Tasarım Yaklaşımın İç Mimarlık Eğitimine Etkisi	Ceyhan Şekerci -2020	Doktora
İç Mimarlık Eğitiminde Oyun-Tabanlı Sürdürülebilir Proje Süreci Tasarımı	Meryem Geçimli -2020	Sanatta Yeterlilik
Fotoğrafın İç Mimarlık Eğitimindeki Etkisi ve Görsel Algı Bağlamındaki Rolü	Cansın İlayda Çetin-2020	Doktora
İç Mimarlık Eğitimi Temel Tasarım Sürecinde Yaratıcı Düşüncenin Geliştirilmesine Yönelik Bir Yöntem Önerisi	Gülşim Damla Aşkın -2020	Doktora
İç Mimarlık Eğitiminde Artırılmış Gerçeklik Kavramının Kuşaklar Kuramı Üzerinden İncelenmesi	Gökçe Nur Aykaç-2019	Sanatta Yeterlilik
İç Mimarlık Eğitiminde Teknik Resim Dersinin Uluslararası Değerlendirme Ölçütlerine Göre Yeri ve Önemi	Ash Yıldız -2019	Yüksek Lisans
İç Mimarlık Eğitiminde Stüdyo Derslikleri Ve Ergonomi: Devlet ve Vakıf Üniversiteleri Üzerinden Bir İnceleme	Turgut Kalay- 2019	Yüksek Lisans
Sanal Gerçekliğin İç Mimarlık Eğitimine Etkisi	Ceyhan Şekerci-2017	Yüksek Lisans
İç Mimarlık Eğitiminde Bilişim Sistemlerinin Kullanımı ve Tasarım Sürecinde Uzaktan Eğitim	Kemal Sakarya-2012	Yüksek Lisans

Görsel 1. Ceyhan Şekerci Arşiv, 2022, YÖK veri tabanı- iç mimarlık eğitimi konu alan çalışmalar. Erişim tarihi: 24 Haziran 2022. Kaynak: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

Benzer şekilde proquest tez veri tabanında son 10 yılda yapılan iç mimarlık eğitimi ile ilgili çalışmalar incelendiğinde; ulusalda yer alan iç mimarlık alanındaki güncel yaklaşımlara paralel bir sonucun ortaya çıktığını söyleyebiliriz. Uluslararası platformda Tablo'2 de görüldüğü gibi iç mimarlık eğitiminde; sosyal medya kullanımı, sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik, yaratıcılık, üretkenlik, kimlik tasarımı, bilgisayar yazılımları, kültürel mirasın korunması, aydınlatma tasarımı, sanal oyun, sürdürülebilirlik, yenilikçilik, girişimcilik, harmanlanmış eğitim (pandemi), metot ve yaklaşımlar, akreditasyon ve entegrasyon, iklimlendirme başlıklarını güncel yaklaşımlar olarak değerlendirebiliriz.

Eser Adı	Yazar/Yıl
The Future of Design Studio Education: Student Experience and Perception of Blended Learning and Teaching during the Global Pandemic	Peimani Nastaran, Kamalipour Hesam -2022
Proposing a Pedagogical Framework for Integrating Urban Agriculture as a Tool to Achieve Social Sustainability within the Interior Design Studio	Pakrasvan Sarvenaz, Keynoush Shahin, Daneshyar Ehsan - 2022
The Integration of Innovative Entrepreneurship Education and Interior Design Specialty Education in Higher Vocational Architecture	Xu Wenjun - 2021
Analyzing the Physical and Virtual Interior Design Studio Classroom Practices and Culture Sustainability in the Higher Education of Interior Designers	Kimley Lori -2018
Instructors' Lived Experiences of Social Media in Interior Design Education: A Phenomenological Qualitative Study	Sherwood Leah - 2018
A Survey on the Current State of Lighting Design Education in Interior Design Programs in Turkey and Northern Cyprus	Macdonald Janet Bishop -2017
Prescriptive Methodology as a Generative Tool: A Case Study Conducted at Introductory Interior Design Studio Level in the United Arab Emirates	Sezin Hatice Tannöver, Kenan Eren Sansal - 2017
Preparing Female Design Students for Employment and Leadership Roles: A Best Practice-Based Examination of a University Interior Design Program in Saudi Arabia	Ahmad Lina - 2017
Necessity of "Historic Cultural Heritage and Conservation" Course in Interior Architecture Education	Al-Sekait Renad M. - 2017
Team creative performance: Exploring the relationship between team diversity and conflict affecting the creative productivity of interior design student team	Atalan Ozlem, Sevinç Zeynep - 2016
A qualitative investigation to develop interior design pedagogy that foster students' creativity	King Hillary Smith - 2016
Gamification in Interior Design Curriculum	Shaheen Roba Z. - 2016
Integration process of theoretical courses with design studios in undergraduate education: Case studies of architecture and interior design studios	Plumb Heidi - 2016
Exploring the Knowledge Level of Interior Architecture and Environmental Design Students on Indoor Air Pollutants	Ozmehmet Ecehan, Alakavuk Ebru -2016
Creativity of Interior Design Students: Understanding the Relationship Between Cognitive Style, Personality Style, Motivational Orientation, and Creativity of Interior Design Students	Kemal Yıldırım - 2015
The role of human experience in enhancing arab traditional identity awareness in interior design education in kuwait	Hirani Aditi - 2014
An examination of CAD use in two interior design programs from the perspectives of curriculum and instructors	Al-Salem Mohammad - 2014
A program template for complete integration of sustainability principles into accredited undergraduate interior design programs in the United States	Al-Mousa Nadya - 2013
	Leddy Shannon Mary - 2013

Görsel 2. Ceyhan Şekerci Arşiv, 2022, Proquest veri tabanı- iç mimarlık eğitimi konu alan çalışmalar. Erişim tarihi: 27.06.2022. Kaynak: <https://www.proquest.com/index>

Diğer bir noktada ulusal platformda iç mimarlık eğitiminin yerini ve geleceğini tartışan, iç mimarlık eğitiminde yeni yaklaşımları ve yeni uygulamalara belirlemede önemli katkı veren ulusal/ uluslararası iç mimarlık eğitim modellerini karşılaştıran, disiplinlerarası kimlik sorunlarını tanımlayan İÇMEK (Erişim: 20.06.2022, <https://icmim.iku.edu.tr/tr/genel-bilgiler/ic-mimarlik-egitimi-ulusal-kongresi-icmek>)'tir. İÇMEK 2012 yılından beri İstanbul Kültür Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilmektedir. Kongre 2012, 2015 ve 2017 yıllarında yüz yüze olarak gerçekleştirilmiştir. İç Mimarlık Eğitimi Kongreleri olarak ta adlandırılan İÇMEK, iç mimarlık eğitimine yönelik konuların ve sorunların tartışıldığı platformlardan biridir. Düzenlenen iç mimarlık eğitimi kongrelerin amacı eğitime yönelik konuların tartışılması ve geleceğe yönelik önerilerle çağdaş iç mimarlık eğitimine katkıda bulunmaktır.

İç mimarlık / iç mimarlık ve çevre tasarımı bölümlerinin eğitim müfredatının oluşturulması, yenilenmesi ve güncellenmesi süreçlerinde kongrelerde değinilen iç mimarlık eğitimi ile ilgili güncel yaklaşım önem taşımaktadır. Tablo 3'de iç mimarlık eğitiminde üzerinde durulması gereken konulara değinilmiştir. Son 10 yılda bu kongrelerde yapılan çalışmalar incelendiğinde; sürdürülebilirlik, biomimikri, metafor yöntemi, simülasyon, yapı fiziği ve konuları, disiplinlerarası denge, etik ve felsefe, çevresel yaklaşım bütünlüğü, bilgisayar destekli tasarım ve teknoloji, stüdyo derslerinde yenilikçi ve yaratıcı yaklaşımlar gibi konular iç mimarlık eğitim müfredatının çeşitlenmesi için gerekli olan güncel yaklaşımlar olarak değerlendirilmiştir.

İÇ MIMARLIK EĞİTİM KONGRESİ (İÇMEK) 2. ULUSAL KONGRE -2012	
Eser Adı	Yazar
İç Mimarlık Eğitiminde Akreditasyon ECIA ve CIDA ölçütlerinin karşılaştırılması	Nilay Özşavaş, Ömer Kostay Güler
İç Mimarlık Eğitiminde Güncel Yaklaşım; İTÜ örneği	Özge Çordan, Emine Görgül, Benek Çimçik, Bahadır Numan
İç Mimarlık Eğitiminde Yaratıcılık ve Yarışmalar	Ervin Garip, Banu Garip
İç Mimarlık Eğitiminde İlk Yıl Tasarım Stüdyolarına Farklı Bir Bakış; Resimden Mekana Kandinsky	Tülay Zorlu, Muteber Erbay,Betül Akgül, Dilara Onur, Aylin Aras
İç Mimarlık Eğitim Sürecinde Görsel Okuryazarlık Üzerine Bir Araştırma	Burcu Ek Ziyek, Hare Kılıçaslan
İç Mimarlık Eğitiminde Etik Felsefe ve Meslek Etiğinin Önemi	Havva SARGIN
İKÜ İç Mimarlık Üzerinden Eğitim Programı Analizi	Zafer Ertürk, Banu Manav
İÇ MIMARLIK EĞİTİM KONGRESİ (İÇMEK) 3. ULUSAL KONGRE -2015	
Eser Adı	Yazar
Türkiye'deki İç Mimarlık Eğitiminde Yapı Fiziği Dersleri	Zeynep Sevinç, Onurcan Çakır, M. Emre İlal
Bütünlük Tasarım Yaklaşımı Bağlamında İç mimarlık Eğitiminde Yapı Fiziği Konuları	Gül Koçlar Oral
İç Mimarlık Eğitiminde Simülasyon İle Mekansal Kurgu Tasarımı	Fisun Şeyer Karıtaş, Jülide Edirne Erdiņ, Banu Özkan, Dünçer
İç Mimarlık Eğitiminde Bilgisayar Destekli Tasarım ve Dokü Etiklerinin İndesindeki Rolü	Onur Kılıç
İç Mimarlık Eğitimi Sahnesinde Sanatın Rolü: "Kinetik Sanat" Özeline Bir İnceleme	Erkan Aydınhan, Dilara E. Onur, Burcu E. Ziyek
İç Mimarlık Eğitiminde Renk Armonisi	Reyhan Uludağ Erincan
İç Mimarlık Eğitiminde: Metafor Yöntemi İle Proje Tasarımı	Rabia Köse Doğan
İç Mimarlık Eğitiminde Yaratıcılığı Geliştirmeye Yönelik Deneysel Bir Çalışma: Tasarım Döngüsü	Aslı Akyıldız Hatmaz
İç Mimarlık Eğitiminde Tasarım ve Ölçek Bağlamında Farklı Yaklaşımlar: Bütüncü Çalışmaları Üzerinden Bir İnceleme	Ervin Garip, S. Banu Garip, Armağan Seçil Melikoğlu Eke
İç Mimarlık Eğitimi ile Çevresel Yaklaşım Bütünlüğü	Derya Adıgüzel Özbek
İÇ MIMARLIK EĞİTİM KONGRESİ (İÇMEK) 4. ULUSAL KONGRE -2017	
Eser Adı	Yazar
Biomimikrinin İç Mimarlık Eğitiminde Yenilikçi Bir Tasarım Yaklaşımı Olarak Kullanılması	Aliye Rahsan Karaböta
İç Mimarlık Eğitiminde Uygulayarak Öğrenme Yaklaşımının Sürdürülebilirlik Bağlamında İncelenmesi	Dilara Tufekçioğlu, Meltem Yılmaz
İç Mimarlık Eğitiminde Disiplinler Arası Denge	Sibel Demirarslan
İç Mimarlık Lisans Eğitiminde Proje (Stüdyo) Derslerinin Öğrenci Mekân Algısı Gelişimine Etkisi	Mehmet Ali Altun, Özlem Çavuş, Tuğba Kasap, Enes Can Kaly
İç Mimarlık Eğitimi Temel Sanat Eğitimi Dersinde Ölçek Kavramı Üzerine Bir Değerlendirme	Emine Begüm Saygın, Burak Saygın, Deniz Demirarslan

Görsel 3. Ceyhun Şekerci Arşiv, 2022, İç mimarlık eğitimi kongreleri- iç mimarlık eğitimi konu alan çalışmalar Erişim.: 21.06.2022. Kaynak: İÇMEK 2. Ulusal Kongresi, 2012; İÇMEK 3. Ulusal Kongresi, 2015; İÇMEK 4. Ulusal Kongresi, 2017, <https://icmim.iku.edu.tr/tr/genel-bilgiler/ic-mimarlik-egitimi-ulusal-kongresi-icmek>.

İç Mimarlık Bölümü Eğitim Programı Oluşturmada Kriter Önerileri

İç mimarlık, ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim standartlarına uygun, dijital çağın getirdiği olanakları kullanan, alana yönelik güncel yaklaşımları dikkate alan ve destekleyen, dış paydaşlar ile entegre olabilen, disiplinler arası etkileşimine önem veren kaliteli ve yenilikçi bir eğitim sistemi kurgulamayı hedeflemelidir. Bu hedefler doğrultusunda iç mimarlık bölümlerinde oluşturulacak olan ya da güncellenecek müfredat programlarının aşağıdaki başlıklar altında değerlendirilmesi önerilmektedir.

CIDA, ECIA ve TYYÇ Standartlarını Dikkate Alan İç Mimarlık Eğitim Sistemi Oluşturmak

Uluslararası alanda CIDA ve ECIA, ulusal alanda ise TYYÇ kapsamında belirlenen ölçütlere göre iç mimarlık eğitiminde olması gereken standartlara uygun bir eğitim müfredatı oluşturmak iç mimarlık bölümlerinin hedefleri arasında olmalıdır. Türkiye’de lisans düzeyinde iç mekân tasarımı üzerine eğitim veren iç mimarlık /iç mimarlık ve çevre tasarımı bölümlerinin sayısı 69 olup, kısa süre içerisinde öğrenci alımı yapacak birçok kurum bulunmaktadır. Torun ve Sipahi (2021) tarafından yapılan çalışmada lisans düzeyinde iç mekân tasarımına yönelik eğitim programları kurumların internet sitesinde yer alan bilgi paketleri aracılığıyla CIDA ve ECIA ölçütleri bakımından değerlendirilmiş, 22 kurumun program bilgilerine ulaşılamamıştır. Kurumların CIDA, ECIA ve TYYÇ ölçütlerinin dikkate alarak eksikliklerini kısa süre içerisinde tamamlamaları akreditasyon ve standardizasyon sürecini hızlandıracaktır.

Ulusal ve Uluslararası Konjonktürde İç Mimarlık Eğitim Alanındaki Güncel Konuları Ele Alan ve Geliştiren Bir Eğitim Sistemi Oluşturmayı Hedeflemek

İç mimarlık eğitiminde son yıllarda ulusal ve uluslararası yapılan araştırmalar gösteriyor ki; iç mimarlık eğitiminde sürdürülebilirlik, sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik, girişimcilik, yaratıcılık, parametrik tasarım, biomimikri, metafor yöntemi, simülasyon, disiplinler arası denge, etik ve felsefe, çevresel yaklaşım bütünlüğü, bilgisayar destekli tasarım, stüdyo derslerinde yenilikçi ve yaratıcı yaklaşımlar, sosyal medya kullanımı, üretkenlik, kimlik tasarımı, bilgisayar yazılımları, yenilikçilik, bilişim sistemlerinin kullanımı, harmanlanmış eğitim (pandemi), method ve yaklaşımlar, akreditasyon ve entegrasyon, yapı fiziği (iklimlendirme, aydınlatma) kültürel mirasın korunması gibi konular güncel yaklaşımlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu güncel konular iç mimarlık eğitim müfredatı kapsamında değerlendirilmeli ve programa entegre edilmelidir.

Dijitalleşmenin ve Hesaplamalı Tasarım Yaklaşımlarının Ön Planda Olduğu Günümüz Teknolojilerini Kullanmayı Hedefleyen Bir Eğitim Sistemi Oluşturmak

Günümüzde teknoloji alanında yaşanan gelişim ve değişimin ışığında, bilgisayarın bir sunum aracı olmasından çok yardımcı tasarımcı rolüne dönüşmesi iç mimarlık eğitiminde de bu alanda bilgisayar teknolojilerinin rolünü değiştirmiştir. İç mimarlık eğitimi müfredatta

yer alan bilgisayar destekli tasarım, iki ve üç boyutlu modelleme derslerine ek olarak hesaplamalı tasarım, parametrik tasarım, algoritmik tasarım gibi bilgisayar tabanlı derslerle desteklenmelidir. Bu sayede öğrencinin tasarım problemine çözüm alternatifleri geliştirmesi, form üretme ve işlev bütünlüğünü sağlaması, dijital alanda yaşanan yeniliklere entegre olabilmesi kolaylaşacaktır.

Dış Paydaşlar ile Entegre Bir Eğitim Sistemi Oluşturmayı Hedeflemek

İç mimarlık eğitiminde iç ve dış paydaşlar önem taşımaktadır. Alana yönelik ilgili paydaşların kimler olduğunun belirlenerek bu paydaşlara ilişkin verilerin toplanması ve toplanan bu verilerin analiz edilerek kurum için önemli bilgilere dönüştürülmesi beklenmektedir (Sönmez ve Uğurluoğlu, 2017). İç mimarlık eğitiminde akademik personel, idari personel ve öğrenciler iç paydaş iken; mezun öğrenciler, TÜBİTAK, valilikler, belediyeler, İŞKUR, organize sanayi bölgeleri, kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlar (mimarlar odası, sanayi ticaret odası, baro başkanlıkları vb.) kalkınma ajansları, mesleki eğitim ve staj kapsamındaki firma ya da şirketler vb. dış paydaş kapsamında değerlendirilebilir. Dış paydaşlara verilen önem sayesinde öğrenciler, dış paydaşlarla etkileşim içerisinde olarak derslerin uygulama aşamalarını birebir deneyimleme şansı bulacaktır. Bu paydaşlar ile yapılan değerlendirmeler ile iç mimarlık eğitimi sonrası mesleğin sahipleri olacak olan iç mimarların piyasanın beklentilerini de karşılayacak kalitede iyi bir eğitim almaları sağlanacaktır.

Eğitimde Tüm Derslerin Stüdyo Dersine Katkı Verdiği Stüdyo Odaklı Bölüm Elemanlarının Aktif Katılım Sağladığı Bir Eğitim Sistemi Oluşturmayı Hedeflemek

Stüdyo dersleri iç mimarlık eğitiminin temelini oluşturan ana dersler niteliğindedir. Bu derste öğrenciler tasarım problemine çözüm üretme, yöntem geliştirme, bilgiyi tasarıma veri olarak aktarma aşamalarının sağlandığı, eğitmenlerin bire bir deneysel ortamda devamlı olarak kritik ve eleştiri ile öğrencilerin tasarım süreçlerine katkı verdikleri stüdyo ortamlarıdır. Bu süreçte önemli bir diğer olgu ise diğer derslerden elde edilen becerilerin stüdyo derslerine aktarılması, stüdyo derslerine bütünlüğe bir şekilde ilerlemesi de oldukça önemli bir konudur. İç mimarlık eğitim planlaması yapılırken stüdyo derslerinin içeriklerine ve temalarına göre diğer teorik derslerin bütünlüğe bir şekilde planlanmasına ve stüdyo dersine akacak nitelikte içeriklerin üretilmesi de hedeflenmiştir.

Fakülte İçerisinde Yer Alan Diğer Bölümler ile Ortak Bir Eğitim Sistemi Oluşturmayı Hedeflemek

İç mimarlık / iç mimarlık ve çevre tasarımı eğitiminin verildiği çoğu fakültede, mimarlık, şehir bölge ve planlama, endüstri ürünleri tasarımı gibi birçok bölüm bulunmaktadır. Bu bölümler ile disiplinlerarası etkileşimin sağlandığı bir eğitim planlaması yapılarak, tasarım tabanlı eğitim programlarında olması gerektiği gibi daha nitelikli bir eğitimin olması sağlanmalıdır. Mimarlık bölümünde stüdyo derslerinin içerikleri açısından değerlendirildiğinde ilk yıllarda iç mekân tasarımına yönelik konuların çalışılması iç mimarlık bölümü ile

bütünleşmiş stüdyoların yürütülmesini de kolaylaştıracaktır. “Şehir meydanları kentlerin iç mekanlarıdır” sözünden yola çıkarak şehir bölge ve planlama bölümü ile de ortak derslerin oluşturulması planlanmaktadır. Bu noktada kent mobilyaları tasarımı, ekoloji gibi dersler ile ilişki kurulmaktadır. Eğitimin bir parçası olan sosyal seçmeli derslerde bu bölümler arası iş birliğini sağlayan ve geliştiren diğer bir etkidir.

Sonuç

Bu çalışmanın sonucunda iç mimarlık bölümünün eğitim müfredatını oluşturma, yenileme ya da güncelleme süreçlerinde dikkat edilecek ve değerlendirmeye alınacak kriterlere ulaşılmıştır. İç mimarlık eğitiminin mevcut durumu değerlendirilip, ulusal ve uluslararası platformda iç mimarlık eğitiminin de olması gereken güncel yaklaşımlar belirlenmiştir. Bu yaklaşımlar sürdürülebilirlik, sanal gerçeklik, arttırılmış gerçeklik, girişimcilik, yaratıcılık, parametrik tasarım, biomimikri, çevresel yaklaşım bütünlüğü, bilgisayar destekli tasarım, üretkenlik, kimlik tasarımı, yenilikçilik, bilişim sistemlerinin kullanımı, akreditasyon ve entegrasyon, yapı fiziği (iklimlendirme, aydınlatma) konuları olarak tespit edilmiştir. Bu konuların eğitim müfredatı oluştururken dikkat edilmesi gereken önemli konular olduğu saptanmıştır.

Diğer bir sonuçta teknolojinin gelişmesiyle paralel olarak bilgisayar yazılımlarında yaşanan gelişmelerin iç mimarlık eğitiminde, tasarım yaklaşımlarında ve sunumlarında kayda değer bir etki gösterdiği değerlendirilmesine de varılmıştır. Bu yargıya göre eğitim planlamalarında ve ders içeriklerinde bu gelişmelerin yansımaları, eğitim programlarında dijitalleşmenin etkilerinin daha fazla görülmesi zorunluluk haline gelmektedir.

Ek olarak iç mimarlık bölümü eğitim programı oluşturmada kriter önerileri getirilmiştir. Bu doğrultuda lisans düzeyinde iç mimarlık eğitimi programı için aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

- İç mimarlık /iç mimarlık ve çevre tasarımı bölümleri yaşam alanlarımızı şekillendiren ve düzenleyen hizmet sunucularını yetiştiren kurumlar olmaları nedeniyle toplumun sağlığı, refahı, esenliği ve güvenliği noktasında ulusal ve uluslararası kriterleri dikkate alarak eğitim programlarını yeniden güncellemelidir.
- Eğitim programlarının güncellenmesinde bölüm içerisinde oluşturulan eğitim-öğretim komisyonları aktif rol almalıdır.
- İç mimarlık eğitiminde mevcut sorunlarının tartışıldığı bilimsel çalışmalar, kongreler, sempozyumlar, söyleşiler ve çalıştaylar incelenerek güncel kalınmalı ve eğitim de akreditasyon sağlanmalıdır.
- Gerek dış paydaşlar gerekse iç paydaşlarla, interdisipliner ve multidisipliner iş birliği içerisinde çalışmalar yürüterek, meslekler arası etkileşime katkı verilmelidir.

Çalışmanın sınırlılıkları: Bu çalışmada tarih aralığında sınırlandırmaya gidilmiş ve son on yılın araştırma konuları değerlendirilmiştir.

Kaynakça

Adıgüzel, Derya. (2011). Türkiye'deki İç Mimarlık Eğitiminde Çevresel Yaklaşım, (Yüksek lisans Tezi), Kadir Has Üniversitesi, İstanbul.

Cordan, Ö., Görgül, E., Numan, B., Çinçik, Benek. (2014). Curriculum Development in Interior Design Education ITU Case. *A/Z ITU Journal of the Faculty of Architecture*, 11(1), 185–197.

Demir, Ataman. (2008). Arşivdeki Belgeler Işığında Güzel Sanatlar Akademisi'nde Yabancı Hocalar İstanbul: MSGSU Yayınları, s. 27.

Esen, E., Elibol, G C., Koca, D. (2018). Temel Tasarım Eğitimi ve Bauhaus. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 8(1), s. 37-44.

Eriş, E., Ağan, M. (2020). Türkiye'deki İç Mimarlık Eğitim Programlarının Karşılaştırılmalı Analizi Mesleki Kimlik Karmaşasının İncelenmesi. *Mimarlık ve Yaşam Dergisi*, 5 (2), s. 423-439.

Ertuğrul, Ü., Kaptan, B H B. (2019). Türkiye'de İçmimarlık Eğitiminin Temel Alan Sorunsalı. *International Journal Of Interdisciplinary And Intercultural Art*, 9(9), s. 217–233.

Eyüboğlu, H., Faiz Büyükkam, S. (2022). Lisans Ve Lisansüstü Derlerle Türkiye'de Güncel İç Mimarlık Eğitimi. *Yakın Mimarlık Dergisi*, 6(2), s. 277-291.

Gündüzlü, Elif Buket. (2019). İç Mimarlık Eğitiminde Meslek Pratiği Sorunları. *Modular*, 2(1), s. 70-81.

Massey, Anne. (2008). Interior Design Since 1900: Thames and Hudson Publications.

Özkar, Mine. (2009). Soyut Düşünme ve Yapararak Öğrenme: Temel Tasarım Eğitiminin Amerika'daki Başlangıçları, A. Artun & E. Çavuşoğlu (Ed.), Bauhaus: Modernleşmenin Tasarımı. Türkiye'de Mimarlık, Sanat, Tasarım Eğitimi ve Bauhaus, *İletişim Yayınları* İstanbul, s. 135-147.

Özsavaş Uluçay, N., Güler, Ö.K. (2012). İçmimarlık Eğitiminde Akreditasyon: ECIA ve CIDA Ölçütleri Karşılaştırması. İÇMEK İç Mimarlık Eğitimi 2. Ulusal Kongresi. Bildiri Kitabı, *İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları*, İstanbul, s. 3-13.

Özsavaş Uluçay, N., Kaptan, B. H. B. (2015). Türkiye de İçmimarlık Eğitim Programlarının Geliştirilmesi. *Presented at the International Fine Arts Symposium*. Bildiri Kitabı, Selçuk Üniversitesi, Konya, s. 405 – 413.

Sönmez, S., Uğurluoğlu, Ö. (2017). Sağlık Kurumlarında Paydaş Analizi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 13(1), s. 223-45.

Şekerci, Ceyhun. (2017). Sanal Gerçekliğin İç Mimarlık Eğitimine Etkisi. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

Torun, A., Sipahi, S. (2021). İç Mekân Tasarımı Lisans Eğitiminde Öğrenim Çıktıları ve Akreditasyon. *Atlas International Refereed Journal on Social Sciences*, 7(38), s.1454-1472.

Yazıcıoğlu, D. A., Kanoglu, A. (2014). Mimarlık ve İç Mimarlık Eğitim / Öğretiminde Kalite Güvence Sistemi Bağlamında Başarım Tabanlı Yaklaşım. *6. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi tam metin bildiri kitabı*, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

İnternet Kaynakçası

CIDA. (2022). Fall 2022 Accreditation Decisions. Accreditation Process, <https://www.accredit-id.org/announcements> Erişim tarihi: 23.05.2022.

İÇMEK (İç Mimarlık Eğitimi 2. Ulusal Kongresi- 2012). Erişim:22.06.2022. <https://acikerisim.iku.edu.tr/bitstream/handle/11413/217/%c4%b0%c3%a7mimar%c4%b1k%20E%c4%9fitimi%202.%20Ulusal%20Kongresi%2c%20%c4%b0stanbul%2c%20T%c3%bc-rikiye%2c%2020%20Aral%c4%b1k%202012.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

İÇMEK (İç Mimarlık Eğitimi 3. Ulusal Kongresi- 2015). Erişim:23.06.2022. <https://acikerisim.iku.edu.tr/bitstream/handle/11413/1160/%c4%b0%c3%87MEK%2020%c4%-b0%c3%87%20M%c4%b0MARLIK%20E%c4%9e%c4%b0T%c4%b0M%c4%b0%203.ULUSAL%20KONGRES%c4%b0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

İÇMEK (İç Mimarlık Eğitimi 4. Ulusal Kongresi- 2017). Erişim:25.06.2022. https://icmim.iku.edu.tr/sites/icmim/files/inline-files/2017_Bildiri_Kitabi.pdf

Proquest veri tabanı. Erişim: 27.06.2022. <https://www.proquest.com/index>

Yükseköğretim Kurulu (YÖK). Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi. Erişim:15.06.2022. <http://www.tyyc.yok.gov.tr/?pid=41>

Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK). Tez veri tabanı. Erişim: 24.06.2022. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>